

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 17. februar 2025

Orientering nr. 04/2025

Lagtingsmedlemmer debatterer færøsk medlemskab af EU

Som omtalt i Orientering nr. 03/2025 mener det færøske folketingsmedlem for Javnaðarflokkurin, Sjúrdur Skaale, at Færøerne bør blive medlem af EU. Dette har sat gang i en efterfølgende debat på Færøerne. I KVF's radioudsendelse Breddin den 4. februar 2025 debatterede tre medlemmer af Lagtingets udenlandsudvalg, Annika Olsen fra Tjóðveldi, Bárður á Steig Nielsen fra Sambandsflokkurin og Sólvit Nolsø fra Framsókn, et muligt medlemskab af EU. Overordnet bakker Tjóðveldi ikke op om EU-medlemskab, mens Sambandsflokkurin er positivt indstillet, hvis Færøerne kan få visse undtagelser, blandt andet indenfor fiskeri. Sólvit Nolsø, der understreger, at hans tilkendegivelser står for egen – og ikke partiets – regning, bakker også op om medlemskab af EU med visse forbehold. Annika Olsen begrundet blandt andet sin holdning med, at samarbejdet mellem Færøerne og EU – især indenfor fiskeri – ikke har været godt de seneste år, og at EU ad flere omgange har kritiseret Færøernes fiskeripolitik. Derfor mener hun, at det vil være usandsynligt, at EU vil give Færøerne de ønskede undtagelser i forhold til fiskeri. Bárður á Steig Nielsen påpeger derimod, at EU-medlemskab giver et langt større "hjemmemarked" for færøsk eksport, samt flere muligheder for erhvervsliv og borgere. Sólvit Nolsø påpeger ligeledes, at det ændrede verdensbillede kræver, at Færøerne søger mod større fællesskaber – ikke mindst set i lyset af den igangsatte proces med at ændre rigsfællesskabet, således at Færøerne kan blive et selvstændigt land.

I samme radioudsendelse udtaler formand for Javnaðarflokkurin, lagmand Aksel V. Johannesen, at partiet ikke går ind for medlemskab i EU, men ønsker et tættere samarbejde. Begrundelsen for denne holdning er blandt andet fiskeripolitikken, de høje administrative omkostninger forbundet med EU-medlemskab og tab af nærdemokrati.

FE opdaterer vurdering af truslen fra Rusland mod rigsfællesskabet

Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har den 9. februar 2025 udgivet en opdatering af "Udsyn 2024" med vurderingen af truslen fra Rusland mod rigsfællesskabet. Hele opdateringen kan læses på FE's [hjemmeside](#).

Særligt gældende for Færøerne og Grønland er, at truslen fra Rusland adskiller sig fra truslen mod Danmark. FE vurderer, at Rusland i større grad ser Færøerne og Grønland i en nordamerikansk kontekst. Ifølge FE betyder det, *"at Rusland ikke nødvendigvis vil inddrage Grønland og Færøerne i en europaisk konflikt, og at landets strategiske interesse i området er mere knyttet til dets forhold til USA end til Europa (...). Ændringer i truslen om et regulært militært angreb mod Grønland og Færøerne afhænger derfor i høj grad af, om USA inddrages i en militær konflikt med Rusland eller Kina."*

Lagmand Aksel V. Johannesen deltog ved stor sikkerhedskonference

Den årlige internationale sikkerhedskonference *Munich Security Conference* blev afholdt i dagene 14.-16. februar 2025. Ligesom sidste år deltog lagmand Aksel V. Johannesen som repræsentant for Færøerne. I en pressemeddelelse udtaler lagmanden, at tiden kalder på øget samarbejdet med de øvrige allierede i NATO, og at Færøerne skal deltage ved alle relevante platforme for at sikre færøske interesser, samt interesserne i Arktis og Nordatlanten i sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. Efter konferencen udtalte lagmanden i en pressemeddelelse: *"Den største prioritet lige nu må være at hjælpe Ukraine med at forsvare sig og styrke Europa som helhed. Sammenholdet mellem de europæiske lande er styrket, især med hensyn til Ukraine. Men Europa har også brug for USA – på samme måde som USA har brug for Europa. Der er væsentligt flere emner, der forener Europa og USA, end der er emner, der adskiller dem."*

Direktør for Industriens Hus: Toldkrig er ikke en fordel for Færøerne

I kølvandet på den amerikanske præsident, Donald Trumps udtalelser om at indføre/forhøje told på udenlandske varer, har der været spekulation om en mulig toldkrig mellem USA og andre markeder. Niels Winther, direktør for Industriens Hus på Færøerne, siger i KVFs radioudsendelse Breddin den 6. februar 2025, at en toldkrig aldrig vil være en fordel for Færøerne, da Færøerne eksporterer det meste af sin produktion og importerer langt de fleste forbrugsvarer. Han pointerer dog, at udfaldet af en potentiel toldkrig kommer an på flere variabler, blandt andet størrelsen på tolden, hvem der bliver ramt mv.

Færøske virksomheder kan nu få dansk CVR-nummer og MitID Erhverv

Nu får færøske virksomheder mulighed for at søge om dansk CVR-nummer og MitID Erhverv. Det giver virksomhederne adgang til at benytte sig af tjenester og kommunikere med danske institutioner og myndigheder. Dette har hidtil ikke været muligt og har blandt andet påvirket færøske advokatvirksomheder, som ikke har kunnet benytte sig af tjenesten minretssag.dk. Det har medført, at de ikke har kunnet påtage sig civilsager i Danmark. Sagen har stået på oversigt over grænsehindre fra ministeren for nordisk samarbejde som én ud af fire grænsehindre mellem Færøerne og Danmark.

Stigende behov for tilbud til personer i stofmisbrug

Gennem de seneste år har herberget ved Frelsens Hær i Tórshavn oplevet en stigning i antal personer med stofmisbrug, der søger til herberget for hjælp eller et sted at overnatte. Der er tale om både misbrug med hårdere stoffer og ritalin. Martin Kúrberg, daglig leder med herberget i Tórshavn, siger til KVF, at han har været i dialog med de sociale myndigheder om at udvide samarbejdet mellem behandlingssteder og psykiatrien. Problematikken bliver anerkendt af både landsstyrekvinden for socialanliggender, Sirið Stenberg, og landsstyrekvinden for sundhedsanliggender, Súsanna Bertholdsen. Sirið Stenberg siger til KVF, at der bliver arbejdet med at finde en hurtig løsning. Hun anerkender, at der ikke er tilstrækkeligt med tilbud til alle i dag, og at tendensen i forhold til hårdere stofmisbrug er negativ. Hun påpeger derudover, at en løsning på det akutte behov kun er én del af løsningen, og at der derudover også er et større behov for blandt andet forebyggelse og grænsekontrol. Videre oplyser Súsanna Bertholdsen til KVF, at der er samarbejde mellem flere departementer og fagpersoner på området for at løse problemet.

Folketinget lancerer nye hjemmesider på færøsk og grønlandsk

Mandag den 3. februar 2025 lancerede Folketinget nye hjemmesider på henholdsvis færøsk og grønlandsk. I en pressemeddelelse skriver Folketinget, at de nye hjemmesider er et skridt i arbejdet med

at styrke Folketingets tilgængelighed på tværs af rigsfællesskabets tre sprog. Beslutningen om at oprette nye hjemmesider på færøsk og grønlandsk blev truffet af Folketingets præsidium i slutningen af 2023. Folketingets administration har stået for udviklingen i samarbejde med relevante myndigheder på Færøerne og i Grønland.

Ny chef for forbindelseselement Færøerne ved Arktisk Kommando

Bárður Fríði Sandá er ny chef for forbindelseselement Færøerne ved Arktisk Kommando. Det er første gang, at en færing står i spidsen for forbindelseselementet siden Færøernes Kommando blev nedlagt i 2012. I interview til KVF siger Bárður Fríði Sandá, at for ham betyder det meget at kunne vende hjem til Færøerne efter 27 år i Forsvaret og i Danmark. Derudover siger han, at han anser sin færøske baggrund som en fordel i stillingen – både når det gælder sprog og forståelse af det færøske samfund.